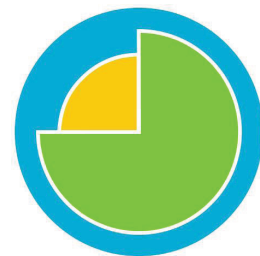

JIRÍKOVINY

Horní Jiřetín a Černice info, březen 2017

www.hornijiretin.cz

*Vážení čtenáři,
teploty stoupají a všechno kolem
nás se začíná pomalu probouzet.
Jaro je tu! A další městské listy*

*také. Doufáme, že si z námi
nabízených témat vyberete,
a připomínáme, že jsme vždy
rádi za vaše reakce nebo tipy*

*(jirikoviny@hornijiretin.cz).
Příjemné čtení!*

Slovo starosty

Po několikaměsíčním pobytu v restaurátorské dílně se na své odvěké místo v sousedství jezdecké sochy sv. Jiří vrátila pozdně barokní socha sv. Vavřince. Restaurátorské práce na obnově postavy světce byly ukončeny již v závěru minulého roku, ale klimatické podmínky umožnily bezpečný převoz a zejména osazení sochy na podstavec až v samém závěru února. Minulé století dalo krásnému baroknímu dílu pořádně zabrat, a tak musel restaurátor pro sv. Vavřince vymodelovat ruku, obličejovou část a řadu detailů a musel také vyrobit kovové svět-

covy atributy, zejména pak rošt a svatozář. Původní atributy byly již dávno odcizeny a ty nové proto musely být provedeny podle jiných, srovnatelně starých ztvárnění sv. Vavřince.

Při sledování jednoho z nedávných výjezdů našich hasičů jsem si plně uvědomil, jak skvěle připravenou jednotku má naše město. Když zazněla siréna, seděl jsem v kanceláři na městském úřadu. Rozhodl jsem se, že zajedu k hasičárně, abych se začerstva dověděl, co se děje. Než jsem vypnul počítač, oblékl kabát, usedl do auta a dojel ke zbrojnici, hasiči už seděli v zásahovém vozidle a vyráželi k případu.

Rychlost, s jakou se sešli a připravili k výjezdu, mě ohromila. Rád bych tímto celé jednotce vysekl mimořádnou poklonu a velké uznání.

Během měsíce února se nám podařilo dát dohromady všechny potřebné doklady a díky tomu bylo možno podat žádosti o dotace na dvě významné akce. První z nich je společný záměr města a školy a jde o vestavbu podkrovní učebny a přístavbu výtahu ve školní budově čp. 126. Druhou je stavba nové hasičské zbrojnice. Věřím, že se svými žádostmi budeme úspěšní a že se naše město posune zase o krok dál.

Vladimír Buřt

Rozhovor s Josefem Loudou

Každý člověk má své sny. Některé jsou větší, některé menší, některé jsou nesplnitelné. Za svým snem si jde i Josef Louda, se kterým přinášíme následující rozhovor. Hrobník i farmář v jedné osobě městským listům prozradil leccos, třeba i to, že to své štěstí našel.

Co všechno obnáší práce moderního hrobníka?

Práce je rozsáhlejší než obecné představy o hrobníkovi, který chodí s lopatou. Je to o bezpečnosti práce, o sledování nových vyhlášek a zákonů, které s touto profesí souvisí, o nekonečném papírování. Moderní hrobník se musí vyznat i v údržbě zeleně, měl by se vyznat v kamenictví, aby byl schopný provádět různé menší opravy hrobů, protože firmy jsou dost drahé, a proto si lidé na drobnější práce najímají hrobníky.

Jak dlouho se již staráte o hřbitov?

Jako oficiálně hrobník od roku 2003.

Jak jste se k této práci dostal?

Když jsem ještě bydlel v Janově a chodil venčit psa, procházel jsem vždy starou cestou kolem plantáže a u hřbitova se zastavil. Vždy mě zamrzelo, jak vypadá. Tenkrát byl hodně zarostlý a v některých částech připomínal pustinu.

Takže jste začal vypomáhat?

Trochu si mě to našlo samo. Jednou jsem se u hřbitova zapovídal s jednou paní, které jsem říkal, co by bylo potřeba na hřbitově udělat. Posléze na úřadě, kam mě poslala, jsem zjistil, že to byla tehdejší starostka Helena Seilerová. To byl začátek.

A tak jste začal sekat...

Prosekávat, čistit, evidovat hroby.

A jak je to s evidencí hrobů? Kolik položek máte zapsáno?

Evidováno máme něco přes dva tisíce hrobů. K tomu samozřejmě i stovky dalších, které už zřejmě nijak nedohledáme.

Když jste s evidencí začal, měl jste k dispozici nějaké dokumenty?

Měl jsem k dispozici materiály, které jsem vyhledal na úřadě, a mapu hřbitova z roku 1921. Ta se ale týkala pouze horního hřbitova. Dolní, starší část hřbitova patří církvi a dokumentů k ní je jen velmi málo.

Kde se nachází hranice dolního a horního hřbitova?

U kašny.

Existuje nějaký plán, jakým způsobem se naloží s těmi převážně německými rozpadajícími se hroby?

Osobně nad tím přemýšlím často. Pokud bychom je opravovali, tak je to činnost velmi nákladná, a navíc bez souhlasu majitele a povolení nemůžeme nic dělat. Existují výjimky, kdy z důvodu bezpečnosti lze ne hrob, ale jeho nástavbu odstranit. Tuto situaci, pokud k ní musí dojít, jsme částečně vyřešili pietní stěnou v horní části hřbitova, na níž umísťujeme desky z těchto hrobů.

Nástavbou se myslí vše, co je nad zemí? Ostatky zůstávají v zemi?

Zejména ve větších městech, kde se kolikrát ruší i nástavby, které nikoho neohrožují, se uvolněné místo nově pronajímá s tím, že ostatky se zakopou níže, zahrabou a na ně se uloží rakev nového majitele. Využívá se tu i tzv. hrobnického práva, kdy se může zrušit hrobová nástavba z důvodu dlouhodobého neplacení poplatků a nereagování na upomínky.

U nás poplatky nejsou...

Nejsou. Město je vstřícné. Je to výhoda pro lidi, ale velká nevýhoda pro hrobníky. Pro nás problém nastává ve chvíli, kdy se hrob vedle dalšího majetku stává součástí dědického řízení. V případě, že se poplatky neplatí a nový majitel se nepřijde přihlásit a zaevidovat, je pro nás dost obtížné dohledávat jeho adresu a další údaje.

Například během pouti a městských oslav zavítají do našeho města i naši němečtí sousedé. Chodí i na hřbitov? Mluvíte s nimi?

Občas na hřbitov zajdou. Pověstinou babičky, které sem přivezou jejich příbuzní a ony si tu zavzpomínají. Vzpomínají i na to, jak hřbitov vypadal dříve. Od německých návštěv jsem mnohokrát slyšel, že na hřbitově proběhlo mnoho změn k lepšímu.

Hřbitovy byly odedávna protkány tajemnými příběhy. Byl jste někdy svědkem něčeho, co by se dalo označit jako nadpřirozené?

Říká se, že hrobníkům se podobné věci vyhýbají. Hrobník se o hřbitov stará, tak proč by ho měl někdo strašit.

Vy jste i farmář. Počítám, že to je i z toho důvodu, že při této profesi je nutné obklopovat se životem.

Hlavně mám moc rád zvířata. Je celkem zajímavé, že většina hrobníků, které znám, chová kozy. I já je mám. To je taková zvláštnost.

Ale vy k nim máte ještě další desítky chovných zvířat.

Je to má velká záliba.

Kdy jste začal farmařit?

Před lety na louce nad hřbitovem. V roce 2006 jsem farmu přesunul na pozemky pod hřbitovem. Pozemky mi pro tuto činnost poskytl zdarma David Benda a církev.

A co všechno na farmě chováte?

Mám šest koz, slepice, ovci, berana, kance, indického běžce...

Indický běžec?

To je plemeno kachny. Velmi roztomilé zvířátko, které vám ale dokáže udělat větší nepořádek než prase.

Farmaříte výhradně pro svou potřebu?

Ano. Pokud někomu něco prodám, tak jedině na chov. Lidé si například jezdí kupovat má selata. Mám vyšlechtěného kance, černého divočáka. Má v sobě kus čínského prasete, které je věrné, a robustnost kance. Je to hodné zvíře. Krmit ho může i má tříletá dcera Maruška.

Učíte dceru farmařit?

Když ji vidím, jak tu pobíhá po zahradě, tak mám pocit, že to má v sobě podobné jako já.

Jste hrobníkem, farmaříte, pracujete v pracovní partě pod městem... Máte někdy volný čas?

Každé ráno vstávám v šest a jdu za zvířaty, projdu si hřbitov, zda je vše v pořádku, a zamířím do práce, kde dělám, co je třeba. Po práci si snažím přivydělávat i různými brigádami, protože mám drahého koníčka. Večer se opět věnuju zvířatům a před spaním si procházím hřbitov. Čas nemám, ale jsem šťastný.

Jiří Beneš

Sportovní zpravodajství

Nultý ročník turnaje ve střelbě ze vzduchovky

Bylo pěkné sobotní odpoledne, 4. března, a počasí ideální na procházku nebo na výlet. Jiřetínští se však, alespoň ti, kteří si troufli na účast v nultém ročníku turnaje ve střelbě ze vzduchovky, sešli na bývalém hřišti za budovou staré družiny, aby zde poměřili své síly právě v této výsostné střelecké disciplíně.

Jako první se na startovní čáru postavil místní hospodský Josef Kocourek. První dva pokusy měli všichni účastníci zkušební, aby se seznámili s novou zbraní ve svých rukách, a další tři rány pak ostré. Soutěže se zúčastnily také ženy, kterým tímto patří velký obdiv za projevenou odvahu. Na prvních třech místech se však umístili tři muži, s výraznou převahou zvítězil Jiří Štanc, na druhém a třetím místě se pak umístili pánové Anděl a Studenovský.

Rozhodčím celého turnaje byl pan Josef Čech, jehož vzduchovkou soutěžící střelili a kterou si pak vítěz odnesl jako hlavní výhru s sebou. Celá soutěž pak probíhala samozřejmě pod zdravotnickým dohledem, konkrétně paní Jiřiny Štádlkové, která však zasahovat nemusela, k žádnému vystřelenému oku nebo uskrípnutému prstu ve spoušti nedošlo a všichni tak v plné síle svůj úspěch, případně neúspěch, zapili zaslouženým oroseným pivem v nedaleké restauraci Pošta.

Marek Moudrý

Umístění účastníků

1. Jiří Štanc
2. Petr Anděl
3. Jiří Studenovský
4. Jiří Beneš
5. Martin Kohout
6. Lenka Soukupová
7. Miroslav Zelenka
8. Karel Štádl
9. Miroslav Panovský
10. Josef Louda
11. Jan Žáza
12. Pavel Krákora
13. Lucie Dandová
14. Josef Kocourek

Foto: Marek Moudrý

Fotbalová sezóna se opět rozběhla

Sotva se na zimou zkoušeném fotbalovém hřišti objevily první zelené lístky jarního pažitů, nastoupili ke svému prvnímu utkání fotbalisté „A“ mužstva Sokola Horní Jiřetín. Za sebou však mají naši borci svou první jarní porážku a z prvního utkání druhé části sezóny na hřišti FK Bílina, které se konalo 11. 3., bohužel kýžené body nepřivezli. Za domácí v úvodu druhého poločasu dvakrát skóroval Záhradský. Téměř okamžitě vrátil Sokol do hry zásah Ondry Hlaváčka necelé čtyři minuty po druhé trefě domácích, který už bohužel výsledek v náš prospěch zvrátit nedokázal. V utkání bylo rozdáno obligátních šest žlutých karet. Znovu držet palce můžeme našim borcům hned v dalším zápase, kdy 18. 3. doma přivítáme od 15 hod. mužstvo TJ Krupka, anebo pak další víkend, kdy zajíždíme na trávník „lvů“ z Neštěmic.

Marek Moudrý

Stolní tenisté Sokola Horní Jiřetín byli pověřeni Regionálním svazem stolního tenisu Mostecko uspořádáním 5. bodovacího turnaje mládeže, který se konal v sobotu 25. 2. v naší sokolovně. Turnaje se zúčastnilo celkem 23 žáků a žaček. V hlavní soutěži obsadil Martin Pech 6. místo, Ondřej Piskáček byl sedmý. Na snímku Petra Trnky st. je vítěz útěchy Leoš Kocourek z našeho oddílu.

Za oddíl stolního tenisu
Zdeněk Hylský

Foto: Petr Trnka st.

Podpořte naše gymnastky!

Vážení občané města Horní Jiřetín, dovolte mi vás touto cestou pozvat na závody, které pořádá náš oddíl Moderní gymnastiky TJ Sokol Horní Jiřetín v sobotu 9. 4. 2017 a v neděli 10. 4. 2017 ve městě Meziboří.

Sobotní závod se týká 12 oddílů Severočeské oblasti a v neděli uvidíte gymnastky i z jiných konců naší republiky. Nenechte si ujít sportovní zážitek našich závodnic, jako například Lucie Büttnerové, mistryně České republiky v kat. ZPMG IV. z roku 2015, a Natálie Kotlářové, mistryně České republiky ve II. kat. z roku 2016. Dále uvi-

díte závodit gymnastky od těch nejmenších až po ženy.

Přijďte podpořit naše závodnice, které chtějí letos opět reprezentovat naše město a vybojovat vítězné místa v Severočeské lize, v oblastních přeborech, ale i účast na MČR. Velké poděkování patří trenérce Michaele Smolákové za organizaci a přípravu sobotního závodu a trenérce Veronice Horáčkové za závod nedělní. Dále chci popřát všem závodnicím a trenérkám hodně štěstí a rozhodčím bystré oko.

Renáta Smoláková

Den otevřených dveří na ZŠ a MŠ Horní Jiřetín

V polovině března měla veřejnost, a tak i rodiče současných, minulých i budoucích žáků, možnost prohlédnout si školu a podívat se do dopolední výuky. Den otevřených dveří v této podobě probíhal na naší škole poprvé. Během odpoledne na návštěvníky čekali zástupci žáků a pedagogové. K prohlédnutí byly vystavené kroniky, fotografie z dávné i nedávné minulosti a stejně tak ze současnosti. Děti si mohly vyzkoušet práci s keramikou, vyrobit si Večerníčka či lva z papíru, ověřit si pohybovou dovednost

v hodě, otestovat výukové programy v počítačové učebně a pracovat na interaktivní tabuli. Žáci z osmé a deváté třídy jim pak ukázali chemické a fyzikální pokusy, z nichž si některé mohly samy děti vyzkoušet. V neposlední řadě si zájemci mezi sebou nebo s našimi žáky zahráli deskové hry. Rodiče pak využili příležitost nejen si školu prohlédnout, ale také popovídat si s paní ředitelkou i pedagogy a zjistit potřebné informace, které je mohou vést k rozhodnutí přihlásit své děti právě do naší školy. Věříme, že těm,

kteří „Den otevřených dveří“ využili, se návštěva líbila a děti v září přivítáme v našich třídách jako žáky. I přesto, že návštěvnost nebyla velká, tak z našeho pohledu nešlo o zbytečný čas a věříme, že povědomí o škole se bude neustále zvyšovat a při další příležitosti bude návštěvníků ještě více. A pokud je někdo, komu termín nevyhovoval, a přesto by se rád do školy přišel podívat, neváhejte se na nás obrátit, dveře vám budou otevřené v kterýkoliv jiný den.

Klára Krivánková

ZŠ a MŠ HORNÍ JIŘETÍN ZÁPIS DO 1. TŘÍDY ŠK. ROKU 2017/2018

STŘEDA 5. 4. 2017 – 12:00 – 18:00

ČTVRTEK 6. 4. 2017 – 13:00 – 17:00

V budově č. p. 126 (u kostela)

**K zápisu přinést
rodný list dítěte,
občanský průkaz
obou zákonných zástupců.**

**Z organizačních důvodů nabízíme
možnost se zapsat na Vámi
vybraný den a hodinu zápisu
(pokud nebude obsazený).**

**Pokud nemáte možnost
se zapsat osobně,
je možné se domluvit
telefonicky
na tel. 734 676 377
s Bc. J. Lalikovou.**

Divadelní představení

Koncem února zhlédly děti ze ZŠ a MŠ v Horním Jiřetíně několik divadelních představení. V kulturním domě v Horním Jiřetíně to byl pořad zaměřený na prevenci sociálně patologických jevů dětí ml. šk. věku „Duhová pohádka“ podle textu dramatičky a prozaičky D. Fischerové. Představení provázely písničky R. Mlynáře. Následující den to byla Pohádka ze starého mlýna, kterou přijeli dětem zahrát herečtí nováčci z divadla v Hradci Králové. Děti z MŠ navíc ještě navštívily Docela velké divadlo v Litvínově, kde zhlédly představení Hudebního divadla dětem Michaely Novozámské „Hrátky na pohádky“. Všechna představení přinesla dětem pěkné kulturní zážitky.

Za ZŠ a MŠ Irma Vaňková

JSDH Horní Jiřetín zpráva o činnosti

- 23. 2. požár komína v Horním Jiřetíně
 - 27. 2. účast v masopustním průvodu
 - 5. 3. technický den, údržba a kontrola techniky
 - 8. 3. čištění kanalizace v Horním Jiřetíně
 - 9. 3. požár popelnice a plotu v Horním Jiřetíně
 - 10. 3. technická pomoc, odstraňování popadaných stromů
 - 11. 3. úklid a příprava pozemku pro stavbu hasičské zbrojnice
 - 13. 3. požár travního porostu na plantáži
- www.hasicihornijiretin.cz

Klub seniorů v Horním Jiřetíně

Měsíc leden je pro každý klub seniorů doba bilance uplynulého roku, můžeme se radovat, že se povedlo téměř vše, co jsme se naplánovali – plus akce neplánované. Budeme se snažit, aby i letošní rok byl pro nás rokem nových poznání, setkání a nápadů. Každý rok již v únoru pořádáme náš první celodenní výlet a vzhledem k ročnímu období vždy do nějaké památné budovy, byli jsme již na Vítkově, Staroměstské radnici, Vyšehradě, v Obecním domě, v břevnovském klášteře atd. Letos jsme navštívili Strahovský klášter – opět nezapomenutelný zážitek.

Čekalo nás také první abonentní představení v Mostě, divadelní skupina Háta nám předvedla Hvězdné manýry – poučení i zábava.

Již vloni jsme si naplánovali muzikál Sibyla v Divadle Hybernia v Praze – další krásný zážitek. Oslavili jsme také svátek MDŽ na naší pravidelné měsíční schůzce, tentokrát v kulturním domě, kde každá žena dostala od našeho pana starosty Vladimíra Buřta gerberu – milé překvapení. Nejen zábava, také práce. Čekalo nás každoroční hrabání listů na zámku Jezeří, senioři odvedli

opět velký kus práce, paní kastelánka odměnila 19 pracovníků výborným gulášem a darovaná Becherovka se vypila na zdraví a na další zvelebování zámku. Naši poslední akcí byla návštěva oseckého kláštera a přilehlého pivovárku. Svou dobu volna si potom každý využil po svém, včetně prohlídky klášterní zahrady, města, dobrého oběda a nákupu piva jako dárku domů. Opět budeme mít na co vzpomínat a těšíme se na další setkání.

Evža Strítěská

Na přání knihovnice paní Dagmar Třeskové z knihovny v Libušíně u Kladna jsem přijala pozvání k autorskému čtení svých knížek pro klub tamních seniorů na den 8. března 2017. Na těchto čteních a následných besedách – kterých jsem za pár let absolvovala už po vlastech českých několik – se neomezuji pouze na povídání o knížkách, ale povyprávím i o Horním Jiřetíně, o jeho bolestech i radostech a o tom, jak se nám tu žije. Následně zvu na prohlídku zámku Jezeří, o kterém většina lidí ani neví, že existuje... O propagaci Horního Jiřetína se snažím vždy, myslím, že i ten náš těžce zkoušený region stojí za propagaci.

knihovnice Jarmila Křížová

Významné drobné památky v našem městě

Zrestaurováním pozdně barokní sochy sv. Vavřince, která od konce února září opět na svém místě v blízkosti sousoší sv. Jiří, se nám podařilo završit postupnou obnovu nejvýznamnějších drobných nemovitých památek, které se v našem městě dochovaly do dnešní doby nebo které se k nám vrátily poté, co byly v souvislosti s přípravou likvidace obcí kvůli těžbě uhlí v druhé polovině 20. století odvezeny z Horního a Dolního Jiřetína.

V minulosti býval Horní Jiřetín se svým okolím bohatý na kamenickou a sochařská díla větší či menší umělecké hodnoty, do dnešních dní se však dochoval jen zlomek z nich. Z památek, které zcela zmizely, byl patrně nejvýznamnější morový sloup se sochou Panny Marie, pocházející z roku 1700. Stával na prostranství před dnešní restaurací U Karbanů, zničen však byl již v meziválečném období a není známo, zda se z něho cokoliv zachovalo. Dalším zmizelým významným dílem byla pozdně gotická boží muka, která bývala umístěna za kostelem při cestě na hřbitov. U těch existuje alespoň malá naděje, že nebyla zničena a že se třeba jednou vrátí na své místo. Ještě po válce býval v okolí Jiřetína a Černic téměř na každém rozcestí nějaký křížek na podstavci, smírčí kříž nebo boží muka. Dodnes se dochovala torza některých z nich, např. při bývalé hlavní silnici z Horního Jiřetína do Janova

(v prodloužení ulice Janovské) nebo na bývalé cestě ze Čtrnácti Dvorců do Černic. Křížek býval třeba také na spojnici ulic Horské a Okružní. Ten se dokonce zachoval v celku, byl však již v 70. letech z nepochopitelných důvodů převezen a umístěn na mostecký hřbitov.

Nyní trochu podrobněji k našim zrestaurovaným sochařským skvostům. Jihozápadně od jiřetínského kostela se již od roku 1730 nachází překrásná socha sv. Jana Nepomuckého s mimořádně hodnotným soklem, na němž jsou reliéfy s výjevy z Janova

života. Socha je zřejmě dílem Jana Adama Dietzeho, významného barokního sochaře a řezbáře. Před restaurováním byla figura světce hodně poškozena a s celým vysokým soklem výrazně nakloněna. Náročnou obnovu provedl před několika lety akademický sochař Bořivoj Rak.

Výsoce hodnotná a svým provedením ojedinelá barokní jezdecká socha sv. Jiří pochází z roku 1691, kdy jí objednala dolnojiřetínská městská rada u sochaře Bernarda Dörle. V průběhu 18. století byla socha na výrazném soklu doplněna balustrádou, v jejíchž nárožích byly dodatečně osazeny čtyři plastiky světců – sv. Václava, sv. Prokopa, sv. Floriána a sv. Mikuláše (vše dílem duchcovského sochaře Kühnela). Sousoší stávalo v parku před kostelem sv. Mikuláše v Dolním Jiřetíně. V roce 1983, v průběhu likvidace prastarého městečka Dolního Jiřetína, bylo sousoší přestěhováno do Voigtových sadů v Litvínově. Zde vandalové významně poškodili balustrádu a zcela zničili čtyři sochy světců, umístěné po staletí na ní. Do Horního Jiřetína byla jezdecká socha se soklem a balustrádou přestěhována v roce 2005, když předtím prošla rozsáhlým restaurováním.

Do Horního Jiřetína, dokonce na své původní místo před průčelím domu čp. 71 v Mostecké ulici, se v roce 2006 vrátilo také sousoší Kalvárie. Bohužel, ani toto dílo se na svém dočasném stanovišti mimo Horní Jiřetín nevyhnulo řádění vandalů, a tak na sousoší dnes chybí hned několik figur. V roce 1983, kdy spolu s likvidací Dolního Jiřetína padlo i několik domů z Jiřetína Horního, se nesmyslně rozhodlo o demontáži a převozu Kalvárie do Českých Zlatníků. Po více jak 20 letech devastace si naše město cenné dílo, jakožto svůj historický majetek, vyžádalo zpět a po celkové obnově nechalo osadit na místo, kam jej již v roce 1785 umístili naši předkové.

V roce 2016 byla zrestaurována socha sv. Vavřince. Její stav před obnovou byl

žalostný, ale výsledek restaurátorského záahu sochaře Radomila Šolce je vynikající a plastika nyní na svém odvěkém stanovišti doslova září. U sochy sv. Vavřince se běžně uvádí rok vzniku 1762, avšak podle restaurátora jde nepochybně o dílo, které je ještě o pár desítek let starší.

Bylo by hezké, kdyby se v budoucnu podařilo obnovit i některá z kamenosochoařských děl, která se u nás dochovala jen v torzální podobě. Jde především o zničený klasicistní pomník císaře Josefa II. Dodnes se z něj zachoval poškozený, ale stále velmi hodnotný podstavec, který se nalézá naproti kulturnímu domu, busta císaře Josefa však byla již dávno odcizena či zničena. Pomník vznikl na konci 18. století jako upomínka na návštěvu Josefa II. v Horním Jiřetíně.

Drobné památky jsou výraznými lokálními krajinotvornými prvky, které v místech svého výskytu odkazují na vztah našich předků k domovu. Péče o ně a jejich zachování pro budoucnost je naší radostí i milou povinností.

Vladimír Buřt

Foto: Tomáš Buřt

Za památkami v Horním Jiřetíně a blízkém okolí

Ukrytá a málokomu známou památkou (i když nezapsanou) na hranicích katastru Horního Jiřetína a Janova je tzv. Jakubův mlýn – v současnosti bychom mohli říct spíše zřícenina bývalého Jakubova mlýna.

Přesné datum vzniku mlýna je zřejmě neznámé, avšak první písemná zmínka o něm pochází již z období pozdního baroka. Mlýn se v tomto období dostává do vlastnictví rodiny Franzlových, která stála za jeho rozmachem a vlastnila jej až do jeho zániku.

V letech 1837–1839 byl s povolením města Most u mlýna postaven jez pro vyrovnávání vody. V roce 1885 se podííl František

Franzl na odškodném vypláceném městem Most mlynářům. František Franzl vedl podnik velice dobře a byl později jmenován ředitelem Spořitelního a záložního spolku v Janově. Mlýn převzal jeho syn Gustav, který v mlýně nechal zabudovat novou rámovou pilu svazkovou a zavedl do mlýna elektrický pohon – mlýn tak byl v podstatě přestavěn na pilu.

Nedaleko mlýna vedla stará obchodní stezka do Saska, která byla až do roku 1844 velmi důležitá, poté došlo k otevření nové silnice z Mostu na Mníšek a nové cesty z Janova do Horního Jiřetína. Následně už cesta pozbyla svého významu a tím i mlýn začal

obchodně upadat, až došlo k jeho úplnému zrušení.

Ke mlýnu je možné se dostat několika cestami. Ty nejrychlejší a asi nejschůdnější jsou dvě. První možností je cesta po Janovské ulici. Tou se vydáme směrem k Janovu a dojdeme až k bývalé trafostanici (lidově zvané trafačce). Za ní se dáme doleva skrze polní cestu a dojdeme na konec hráze. Vedle ní se pak nachází rybník Loupnice, v jehož těsné blízkosti zřícenina mlýnu stojí. Druhou možností je pak cesta po vrcholu Jiřetínské hráze až na její konec.

Tomáš Buřt

Zdroj: <http://litvinov.sator.eu>

Potravinové značení

O Česích se všeobecně říká, že jsme národ milující slevy. Do značné míry na tomto tvrzení nějaká pravda bude, jinak by se to o nás neříkalo. Jak je ale možné se v dnešní době v množství potravin, které na nás potravinové řetězce chrlí ve snaze výrobky prodat, vůbec zorientovat? Zajímat by nás neměla pouze cena, ale především kvalita. A jak poznat kvalitní výrobky jasného původu za dobrou cenu? Především pomocí potravinového značení na nabízených produktech.

V Jiřikovínách se vám proto alespoň v několika větech pokusíme jednotlivé ochranné známky potravin přiblížit.

Česká potravina

Tuto ochrannou známku získá potravina, pokud je v surovém stavu zpracována v České republice. Její složení musí být minimálně ze 75 % původem z naší domoviny, pokud zbylou část obsahu nejde získat právě na území České republiky. Výrobek, který značení získá, je tak zcela český a zákazník má jistotu, že potravina neobsahuje nic, o čem by snad neměl vědět. **Značení je pro výrobce dobrovolné** a spadá pod něj široká škála potravin od masných výrobků přes mléčné až po menší zákusky. Toto značení se nevztahuje na vinařské produkty.

K čemu je známka dobrá?

V první řadě by měla lidem usnadnit orientaci při výběru potravin, **garantovat jasný původ** a předcházet situacím, jaká se například stala v minulosti s českými brambůrkami a polskou silniční solí.

Klasa

Národní značka kvality Ministerstva zemědělství ČR. Toto značení podporuje především konkurenceschopnost na českém trhu a pomáhá s orientací nejen pro spotřebitele, ale také pro samotné odběratele, tedy obchodní řetězce. Značka se uděluje na tříleté období, pokud ale kvalita přetrvá i po uplynutí lhůty, lze ji prodloužit. Zájemce o značku KLASA posuzuje hned několik institucí najednou, a to odborná komise skládající se například ze zástupců Ministerstva zemědělství, Státní veterinární správy ČR, vysokoškolských studentů (VŠCHT nebo ČZU), výrobců potravin (Potravinařská komora ČR nebo Agrární komora ČR) a spotřebitelů. Podobně jako u České potraviny jsou všechny produkty označené malým „a“ v národních barvách z různých českých firem. Důležité je ale připomenout, že KLASA kontroluje kvalitu výrobků, a ne jejich stoprocentní původ.

K čemu je známka dobrá?

Garantuje kvalitu výrobku, pomáhá s orientací pro spotřebitele a dodavatele, podporuje konkurenceschopnost na českém trhu.

Biopotravina

národní logo (tzv. Biozebra) logo Evropské unie

Tato známka garantuje zákazníkům nezávadné zpracování potravin (bez chemického ošetření). Dále podporuje lepší životní podmínky pro chovaná zvířata a chrání životní prostředí před používáním chemických látek. Bylo prokázáno, že biopotraviny mají vyšší výživovou hodnotu, obsahují více vitamínů (hlavně C a E) a minerálů. Mají tak lepší vliv na lidský organismus a pro člověka jsou velmi zdravé. Neobsahují totiž chemická aditiva, konzervanty, stabilizátory, umělá barviva a jiné. Toto značení je evropské, a suroviny tudíž můžou putovat ze všech koutů Evropské unie. Na obalech je také povinné uvést místo, kde byly zemědělské suroviny vyprodukovány. U nás se vedle ovoce a zeleniny prodávají hlavně mléčné a masné bio výrobky.

K čemu je známka dobrá?

Garantuje zákazníkům především kvalitu, žádné chemické ošetření, lepší podmínky pro chovaná zvířata a ochranu životního prostředí.

Regionální potravina

Tato známka je poměrně nově udělována Ministerstvem zemědělství. Vznikla z několika důvodů, a to především kvůli propagaci místních potravin z jednotlivých krajů země. Prosažuje kvalitní, čerstvé a tradiční potraviny a pomáhá maloobchodníkům s prodejem jejich výrobků. Kvůli menším vzdálenostem při dodání jsou potraviny čerstvější a mají lepší nutriční hodnoty. Značka také podporuje zaměstnanost v krajích a vytváří tlak na velké firmy, aby své potraviny udržovaly ve kvalitním stavu. V Ústeckém kraji je takových potravin spousta, od **masných výrobků** až po **ty mléčné, džemy a pečivo**.

K čemu je známka dobrá?

Potraviny jsou kvalitní, čerstvé a tradiční. Pomáhají malým firmám a vytváří konkurenceschopnost. Rozšiřují zaměstnanost v regionech.

Zaručená tradiční specialita (ZTS)

Tuto známku dostanou potraviny a zemědělské produkty, které jsou vyráběny tradičními metodami více jak 30 let. Tyto výrobky se ale smí vyrábět podle specifických tradičních metod i na více místech republiky najednou, nebo dokonce v jiné členské zemi EU. Přispívá převážně k dobrému a aktivnímu hospodaření venkova. Česká republika má společně se Slovenskem takové výrobky také a řadí

se mezi ně třeba špekáčky, Liptovský salám, Spišské párky nebo Lovecký salám.

K čemu je známka dobrá?

Zaručuje tradiční specialitu s metodami výroby staršími jak 30 let. Podporuje hospodářství venkova.

Chráněné zeměpisné označení (CHZO)

Označení výjimečného zemědělského produktu nebo potraviny z daného místa či regionu. Značku lze získat, pokud je výrobek alespoň z jedné části vyprodukován (vyroben, zpracován nebo připraven) na specifickém místě, bez kterého by výrobek ztratil svou výjimečnost. Mezi výrobky s touto značkou můžeme zařadit **například Olomoucké tvarůžky, Karlovarské oplatky, Třeboňského kapra, Jihočeskou Nivu** (která je zároveň označena značkou Česká potravina) a z piv například **Budějovický Budvar**.

K čemu je známka dobrá?

Odkazuje na výjimečnost produktu díky místu zpracování. Výrobek nesoucí toto značení nejde vyprodukovat jinde než na zapsaném místě ochrany.

Chráněné označení původu (CHOP)

Takovou známku získá potravina, která byla vyprodukována za velmi specifických podmínek ve zvláštním zeměpisném prostředí. Souvisí s ní i lidský faktor a výroba daného produktu musí probíhat na vymezeném území. U nás má takové označení například žatecký chmel nebo český kmín.

K čemu je značka dobrá?

Podporuje výjimečnost daných potravin a nápojů. Pomáhá při prodeji a je kontrolou kvality.

Certified E-Friendly Food (CEFF)

Značení Evropské unie. Toto je označení potravin bez chemických látek, barviv a sladidel.

– Od roku 2011 se česká vláda v evropském parlamentu snaží nadnést téma dvojí kvality potravin pro západní a východní Evropu. V rámci spolku zemí V4, tedy Česka, Polska, Maďarska a Slovenska, proběhla koncem února schůze premiérů všech zmíněných zemí, aby tak vyvinuly tlak na Evropskou unii a poukázaly na dlouho přehlížený rozdíl kvality v potravinovém průmyslu. Evropský parlament ale všechny snahy zamítl a nechal se slyšet, že se touto problematikou zabývat nebude.

Cesta značení potravin se proto v danou chvíli jeví jako nejlepší prevence před nequalitními potravinami.

Radek Vrábek

EET (elektronická evidence tržeb) a protikuřácký zákon – reakce provozovatelů

Sport club Pošta

Josef Kocourek, 53 let

Co říkáte na nově zavedený systém elektronické evidence tržeb?

„EET se dotkla hlavně těch, kteří podnikají už delší dobu. Mě, jako začínajícího podnikatele, se EET nějak nedotkla a ani nějak nenarušuje můj podnikatelský záměr.“

Jaký je váš názor na protikuřácký zákon?

„Jednou je to hospoda, ve které se odjakživa kouřilo, tak nevidím důvod pro úplný zákaz kouření. Uvítal bych ho jedině v restauracích v době obědů.“

Hostinec u Jezeří

Jiří Hyněš, 47 let

Co říkáte na nově zavedený systém elektronické evidence tržeb?

„Provozovat EET na malém městě je sice nákladnější než ve velkoměstě, ale pokud bude mít systém reálné výsledky, jak slibuje ministerstvo financí, nemám s tím problém.“

Jaký je váš názor na protikuřácký zákon?

„Nevím, jaký dopad na mé podnikání bude zákon mít, a to hlavně v zimních měsících, pokud ho ale budou všichni dodržovat stejně, nemyslím si, že by šlo o špatnou věc.“

Restaurace Pod Lesem

Jan Vrána, 32 let

Co říkáte na nově zavedený systém elektronické evidence tržeb?

„Žádný výrazný problém s EET nemám. Při větším množství platících mě ale systémem zdržuje od práce.“

Jaký je váš názor na protikuřácký zákon?

„Myslím si, že je základní právo, aby si majitel rozhodl o vlastním podniku tak, jak uzná za vhodné. Nemyslím si, že by za podnikatele měl rozhodovat stát. Vyhovovala mi verze kuřácké a nekuřácké části restaurace.“

Bistro U Jindřicha

Jindřich Oulehle, 55 let

Co říkáte na nově zavedený systém elektronické evidence tržeb?

„Jsem s tím spokojený. EET mi přesně eviduje tržby. Nemám s tím problém. Co se týká účtenek, tak si je lidé až na výjimky neberou. I náklady s tím spojené byly u mé malé provozovny minimální.“

Jaký je váš názor na protikuřácký zákon?

„Do mé provozovny chodí z větší části kuřáci, takže těžko mohu v tuto chvíli odhadnout, jak zákaz kouření ovlivní návštěvnost. Vyhraněnou místnost pro nekuřáky mám. Myslím, že tohle rozhodnutí by mělo být na provozovateli.“

Radek Vrábel, Jiří Beneš

Na motorové rikše skrz celou Indii

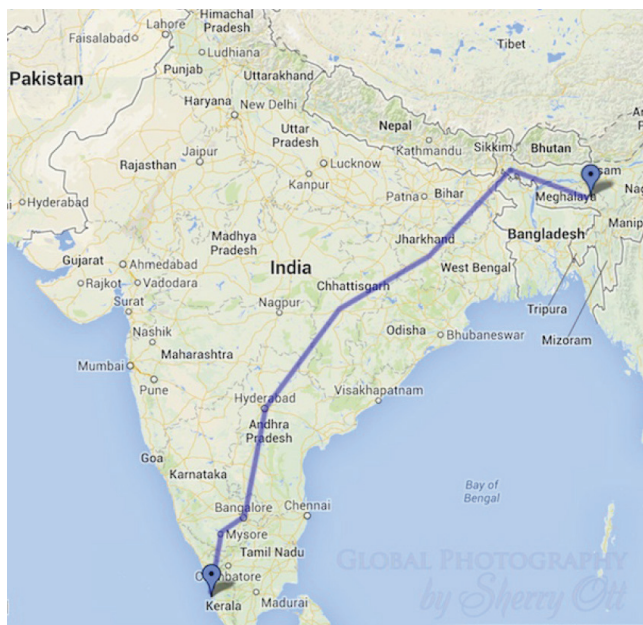
Už vás někdy napadlo popadnout motorku a vyrazit si na výlet třeba skrz celou Indii? Ne? A že už vůbec ne na motorové rikše?! Nevadí! Trojice mladých techniků to zvládla za vás! Se svým netradičním povídáním o spanilé jízdě napříč exotickou zemí putují po divadlech a sálech po celé České republice.

A nejen to, svou „přednášku“ pojali kluci hodně netradičně, takže návštěvníci měli možnost vše zhlédnout i na videu! Mantáci totiž (tak si trojice oficiálně říká) všechno živě po internetu vysílali do světa. Cesta ale nebyla zcela spontánní, naopak se jednalo o závod, který se v Indii pořádá každoročně,

a výdělek z akce putuje na vítězem zvolené dobrovolné humanitární spolky. Pokud jste přednášku v kulturním domě nestihli a přejete si dozvědět se více, **navštivte internetové stránky [youtube.com/mantaciCZ](https://www.youtube.com/mantaciCZ)**

Radek Vrábel

zdroj: gowithoh.com/mantaci.cz

Kopřiva – pálivý zázrak

Jedny z prvních rostlin, které se na jaře probouzejí k životu, jsou kopřivy. Plevel, který se vyskytuje hlavně v blízkosti lidských sídel, současných anebo dávno zaniklých. To, že jsou s černým bezem věrnými sousedy lidských příbytků, prý není náhoda. Jsou to také léčivé rostliny, které mají opravdu široké využití a jsou takovým „božím darem“, který je dostupný všem. Léčí desítky nemocí, dají se využít pro přípravu nejrůznějších pokrmů, které jsou nám prospěšné, a dokonce se mohou používat v kosmetice a kopřivy byly mimo jiné také využívány při výrobě plátna. Kopřivová semínka se využívala též jako afrodiziakum. Receptů s jejich využitím je skutečně mnoho. Kopřivy byly běžnou surovinou při přípravě velikonočních jídel. O vskutku zázračném využití kopřiv by se dala sepsat jistě samostatná publikace. Tolik prostoru naše Jiřikoviny neposkytují, tak alespoň jeden můj tip:

Očistná jarní kopřivová kúra

Čerstvé nebo sušené kopřivy, voda pro odvar na pití a koupel

Dvě polévkové lžíce kopřivy přelijeme 400 ml studené vody, přivedeme k varu a mírně povaříme 10 minut, stejnou dobu necháme pod pokličkou ustát. Odvar vypijeme vlažný po doušcích. Na koupel zhotovíme odvar ze dvou hrstí čerstvých nebo hrstí sušených kopřiv v 1 litru vody, tentokrát povaříme 15 minut. Po dalších 15 minutách výluh přecedíme do třílitrové lázně. Provádíme střídavě jeden den koupel rukou, druhý den koupel nohou, vždy asi 15 minut. Kúra kombinuje vnitřní a zevní užití byliny, čistí krev a je výbornou prevencí i lékem. Měla by trvat 3 až 4 týdny.

*Z knihy „Herbář aneb od andělů
k židavě“ od Jaroslavy Bednářové
Hana Krejčová st.*

Truck Trial Show

**7. 5. / 10 hodin / SBĚRNÝ
DVŮR HORNÍ JIŘETÍN**

**Účast na této akci
přislíbilo celkem osm posádek
těch největších
trucktrialových speciálů.**

Ples města Horní Jiřetín zaplnil na konci února sál kulturního domu. Již počtvrté tu zahrál vynikající North Big Band a DJ Marek Leština. „Ples byl příjemný už od samého začátku. Průběh akce byl skvělý a o zábavu bylo postaráno,“ okomentovala Denisa Prošková.

Foto: Jiří Beneš

Smolíček v březnu navštívil kulturní dům. Veselá pohádka na známé motivy pobavila i poučila desítky dětí.

Foto: Jiří Beneš

I v letošním masopustním průvodu se našlo mnoho krásných masek. Na tradiční trase od Trioly ke kulturnímu domu průvod doprovodila dechovková kapela. U našeho kulturního stánku potom na všechny čekal vynikající guláš kastelánky zámku Jezeří Hany Krejčové a sladké odměny pro děti.

Foto: Ibra Ibrahimovič

RESTAURACE

POSTA

Koncert Pavla Dobeše

25. 3. / 20 hodin / KULTURNÍ DŮM HORNÍ JIŘETÍN

Vstupné: 130 Kč

Vstupenky na koncert folkové legendy lze kupovat na MěÚ Horní Jiřetín v úředních hodinách:

PO 8.00–12.00, 13.00–17.00 hod.

ÚT 8.00–12.00, 13.00–15.00 hod.

ST 8.00–12.00, 13.00–17.00 hod.

ČT 8.00–12.00, 13.00–15.00 hod.

PÁ 8.00–12.00 hod.

Info: 725 136 863 / kultura@hornijiretin.cz

SK Černice pořádá 25. 3. od 13. 45 do 15. 45 hodin zdarma veřejné bruslení pro Černice a Horní Jiřetín v Litvínově na zimním stadionu Ivana Hlinky.

Hostinec u Jezeří v Černicích zve:

Vítání jara

25. – 26. 3.

Přijďte s námi společně přivítat jaro.

Těšit se můžete na grilované sele a jiné dobroty.

Aprílový víkend s kolem

1. – 2. 4.

Vyrazte na kolo s přáteli nebo rodinou. Na všechny cyklisty čeká malé občerstvení zdarma. Pozn.: Kolo s sebou

Autorské čtení Jarmila Křížová

28. 3. / 17 hodin /
KULTURNÍ DŮM – KNIHOVNA

Autorské čtení spisovatelky
a knihovnice Jarmily Křížové.

Retroparty

s předsedou Lukeslem

31. 3. / 20 hodin /
KULTURNÍ DŮM HORNÍ JIŘETÍN

Kamarádi do deště_divadlo

7. 4. / 19.30 hodin / KULTURNÍ DŮM

Další repríza nejnovější komedie divadla SchachTa.

foto: Ibra Ibrahimovič

Druhý ročník taneční soutěže O JIŘETÍNSKOU ŠTOLU, který pořádá Los Gatos, TJ Sokol a město Horní Jiřetín, se blíží. „Zatím se nám přihlásilo šest tanečních skupin, další jsou v jednání. Na soutěži i tanečnice a tanečníky se moc těšíme a doufáme, že i letošní ročník přinese skvělé taneční kreace,“ okomentovala za pořadatele Věra Dobiášová. Druhá taneční přehlídka se uskuteční 22. 4. od 10 hodin v kulturním domě.

Cestou k zámku_festival

23.–25. 6. 2017

Nultý ročník festivalu, jehož program se ozve v Horním Jiřetíně, Černicích a na zámku Jezeří. V rámci festivalu se chystají koncerty Wabiho Daňka, Laca Decziho, gulášová přehlídka a další.

CESTOU
K ZÁMKU

logo: Hana Krejčová ml.

Městské slavnosti a pouť

12.–13. 8. 2017

Vedle celodenního programu v sobotu (12. 8.), který letos nabídne například MAXIM TURBULENC nebo koncert kapely DĚDA MLÁDEK ILLEGAL BAND, město Horní Jiřetín připravuje na neděli (13. 8.) SETKÁNÍ PAMĚTNÍKŮ A HOSTŮ. „Na setkání srdečně zveme rodáky z Horního Jiřetína, Černic a okolí, pamětníky a samozřejmě současné obyvatele Horního Jiřetína a Černic,“ vyjádřil se starosta Horního Jiřetína Vladimír Buřt.